

IDEGA

Instituto Universitario de Estudos e
Desenvolvimento de Galicia

**MEMORIA ECONÓMICA
E DE ACTIVIDADES**

2009

UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

IDEGA

Avda. das Ciencias, s/n.
Campus Universitario Sur
15782 Santiago de Compostela
Telf.: 981 59 11 66/981 56 31 00 (ext:
14339)
Fax: 981 59 99 35
E-mail: idgsec@usc.es
Web: www.usc.es/idega

ÍNDICE

PRESENTACIÓN.....	5
ÓRGANOS DE GOBERNO E PERSOAL	15
GRUPOS DE INVESTIGACIÓN.....	21
PROXECTOS E CONTRATOS DE INVESTIGACIÓN	
I. Área de economía agroalimentaria e estudos rurais	37
II. Área de planificación, ordenación e desenvolvemento territorial	39
III. Área de estudos sectoriais: economía galega, turismo, industria e enerxía	41
IV. Área de demografía, mercado de traballo e economía social	44
V. Área de economía ambiental e recursos naturais	46
VI. Apoio a estruturas de investigación	47
PUBLICACIÓNS	
I. A economía galega. Informe 2008.....	51
II. Informe de conxuntura da economía galega	52
III. Observatorio inmobiliario	53
IV. La internacionalización de la economía gallega 2009	54
V. Documentos de traballo IDEGA	54
DOCENCIA	
I. Apoio académico e institucional ao Programa de Doutoramento en Economía da Universidad de La Habana (Cuba)	57
II. Posgrao Oficial en Desenvolvemento Rexional e Integración Económica	57
III. Máster Internacional en Informática Social e Desenvolvemento Urbano-Rexional.....	58
IV. Máster Internacional en Tecnoloxías da Información e Desenvolvemento Económico	58
V. Curso de especialización en Marketing Territorial e Novas Tecnoloxías	58

VI. Trabajando con STATA. Manipulación de datos y análisis de regresión	58
VII. Cursos de verán 2009 organizados polos membros do Consello Científico.	59
CONFERENCIAS DE ECONOMÍA	61
XORNADAS E SEMINARIOS	
I. Xornadas sobre Integración e Cooperación en América Latina. Efectos para o mercado de traballo e a distribución da renda	67
II. IV Encuentro de la Red de Economía Ecológica en España	67
III. Seminario sobre el nuevo modelo de financiación autonómica.....	67
IV. VII Xornadas SINDUR: "Da Cidade Dixital á Cidade Aumentada"	68
PUBLICACIÓNS 2009 INVESTIGADORES DO IDEGA	69
ORZAMENTO E BALANCE DE SITUACIÓN DO IDEGA	79

PRESENTACIÓN

O estudo dos problemas do territorio, a consideración da rexión como instrumento idóneo para a promoción do espazo no que se asenta, a planificación económica e urbanística da rexión, os imperativos da descentralización e da desconcentración, as consecuencias do avellentamento da poboación ou os desequilibrios territoriais son, sen dúbida, problemas que requiren que a **Universidade** aplique todo o seu rigor intelectual para a procura de solucións. Dadas as peculiares circunstancias que Galicia presenta para o seu desenvolvemento (situación periférica, acusado avellentamento, elevadísima dispersión da poboación e fortes desequilibrios internos), resulta imprescindible a existencia dun centro universitario que, desde unha perspectiva transdisciplinar e coa colaboración de diversas entidades públicas e privadas, realice este amplo labor de investigación e estudo da realidade socioeconómica e territorial.

Esta tarefa vén sendo realizada desde hai máis de 30 anos polo **Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia (IDEGA)**, a través do desenvolvemento dunha forma integrada e transdisciplinar de proxectos de investigación nas distintas áreas nas que se encadran os problemas anteriormente citados. Desde o seu inicio, o IDEGA deu mostras dunha gran capacidade investigadora, aglutinando os principais investigadores das áreas de socioeconomía e territorio tanto da Universidade de Santiago como das universidades da súa contorna, en especial das universidades públicas da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal (onde hai que salientar que membros do IDEGA desenvolveron un papel esencial na xestación da Fundación Centro de Estudos Eurorrexionais Galicia-Norte de Portugal e promoveron estudos específicos de forte impacto sobre a situación socioeconómica da Eurorrexión). Tamén é destacable a intensa actividade docente en ciclos superiores, o que converteu o IDEGA no referente básico na promoción dos estudos sociais, económicos e territoriais sobre a realidade galega.

Como froito da intensa actividade investigadora e docente desenvolvida, o IDEGA situouse entre os centros de referencia en investigación socioeconómica cunha importante presenza na contorna institucional e da iniciativa privada, o que lle asegura ao IDEGA **un papel fundamental no diálogo Universidade-Sociedade**. A investigación realizada é altamente competitiva, con grupos de referencia capaces de promover e desenvolver proxectos cada vez máis ambiciosos en relación coas liñas máis innovadoras do panorama científico internacional, o que asegura un enorme potencial de crecemento a curto e medio prazo.

A confluencia de investigadores de **dez áreas de coñecemento de Ciencias Sociais, Humanidades e Ciencias Experimentais** que posúen notables diferenzas en canto á súa dinámica investigadora (clasificación temática, resultados da investigación, visibilidade, etc.) é a principal singularidade do IDEGA. Un importante número de proxectos realizados, sobre todo os relacionados coa planificación estratéxica territorial, requiriron ademais a

incorporación de investigadores doutras áreas científicas, en principio menos afíns (Bioloxía, Física, Arquitectura, Enxeñaría, etc.), pero imprescindibles para o correcto desenvolvemento das investigacións propostas, e coas que é necesario ter unha relación máis estreita, só factible desde unha estrutura de investigación flexible e transdisciplinar como o IDEGA. Este enfoque resulta clave, porque os problemas da sociedade non pertencen a unha soa disciplina, senón que transcenden o ámbito social, económico, cultural e tecnolóxico.

O IDEGA ten como principais obxectivos a investigación básica e a aplicada no ámbito das ciencias sociais, tanto sobre os problemas de desenvolvemento económico do pasado coma do presente, con especial atención á realidade social e económica de Galicia. Partindo deste presuposto, o IDEGA preséntase como un **centro multidisciplinar de investigación e de formación** de referencia, que debe facilitar a consecución dun **crecemento global sostible para eliminar os desequilibrios territoriais**. O seu principal obxectivo é fomentar a investigación científica, a xeración de **coñecemento sobre a realidade social, económica e territorial de Galicia e a difusión dos seus resultados en beneficio de toda a sociedade**, así como formar diferentes perfís de axentes de desenvolvemento territorial.

Os seus obxectivos fundamentais, perseguidos a través das investigacións básicas e aplicadas desenvolvidas nas liñas de investigación da área científico-técnica "Humanidades e Ciencias Sociais", priorizan a análise e estudo do desenvolvemento sostible desde unha perspectiva rexional; considerando as súas tres dimensións básicas conxuntamente (medioambiental, económica e social) pódense sintetizar nos seguintes puntos:

- Realizar proxectos de investigación, asesoramento e apoio técnico nos ámbitos da súa análise.

- .- Contribuír á xeración e desenvolvemento de metodoloxías nos campos de Economía, Xeografía, Historia, Socioloxía e Demografía que permitan avanzar no coñecemento científico destas áreas.
- .- Facilitar aos mozos graduados a súa formación e actividade investigadora nas liñas do Instituto para que poidan incorporarse ao actual sistema de investigación, desenvolvemento e innovación.
- .- Fomentar, impulsar e potenciar as relacións científicas de investigación e docencia con outros Centros nacionais e internacionais.
- .- Publicar os resultados das súas investigacións en libros, artigos científicos e de divulgación, e presentalos a través de relatorios e comunicacións en congresos nacionais e internacionais.
- .- Organizar congresos, seminarios, mesas redondas e xornadas de portas abertas para difundir os resultados obtidos nos proxectos de investigación.

Os obxectivos actuais coinciden exactamente cos iniciais de creación do Instituto hai xa 34 anos. O IDEGA, durante todo este período, amosou o seu compromiso co fomento da investigación científica, a xeración de coñecemento sobre a realidade social, económica e territorial de Galicia e a difusión dos seus resultados en beneficio de toda a sociedade. Publicacións como o informe anual sobre **A Economía Galega**, a coordinación de Plans Estratéxicos de desenvolvemento local e provincial, o importante número de proxectos competitivos sobre a investigación socioeconómica e territorial de Galicia, os numerosos cursos, seminarios, encontros e congresos (Congreso de Economía de Galicia en todas as súas edicións) e o importante número de investigadores mozos formados sitúan o **IDEGA como principal centro de investigación socioeconómica e territorial de Galicia** e referente para a toma de decisións das institucións públicas e privadas que inflúen no desenvolvemento territorial nas sociedades do noso contorno.

O IDEGA atópase fortemente imbricado no seu contorno social e económico. Na súa xunta de goberno forman parte, ademais das institucións académicas correspondentes da USC, importantes persoeiros dos sectores financeiros e da empresa privada (Instituto de Estudos Económicos de Galicia Barrié de la Maza, Fundación Feiraco, Caixa Galicia e Caixanova), ademais do Consello Económico e Social de Galicia. Esta importante **presenza do contorno institucional e da iniciativa privada** aséguralle ao IDEGA un papel fundamental no diálogo universidade-sociedade, concedéndolle á investigación un lugar central no que se refire á transferencia de coñecemento. Neste sentido cómpre salientar, por último, que fóra do eido universitario o IDEGA colabora con outras institucións e empresas, a través da realización de informes e asesoramento técnico nos ámbitos da nosa competencia, como son CIEF, Fundación Caixa Galicia, Instituto Galego de Estatística, Fundación Arao, Instituto Enerxético de Galicia INEGA, Sociedade de Imaxe e Promoción Turística de Galicia S.A, Deputación Provincial da Coruña, Tribunal Galego da defensa de competencia, Fundación Triptolemos, Consorcio da Zona Franca de Vigo e Fundación Carolina, entre outros.

De cara ao futuro, o IDEGA seguirá afondando nos obxectivos anteriores, cunha clara preocupación pola aplicabilidade do coñecemento xerado. A realización de proxectos con marcado carácter multidisciplinar (consolidación de liñas de investigación como a medioambiental, os estudos turísticos e os problemas socioeconómicos da dispersión e o avellentamento da poboación), a difusión das investigacións mediante publicacións e congresos, o traballo con investigadores mozos e a consolidación de redes con outros centros de investigación nacionais e internacionais son os obxectivos máis importantes para o futuro.

O IDEGA pon a disposición do público, anualmente, esta memoria descritiva das súas actividades, a cal, xunto coas súas publicacións e a súa páxina web (<http://usc/idega.es/>) permiten un mellor coñecemento do centro. Pretendemos que na Memoria se recolla unha información completa sobre o noso labor investigador e o resto de actividades que se desenvolveron ao longo do último ano. Igualmente, ofrécese información sobre as entidades e as persoas que compoñen na actualidade os seus órganos de goberno e o seu persoal permanente, así como sobre os fluxos e fondos de carácter económico-financieiro que son a contrapartida, e o soporte, da súa actividade.

Como se detalla na memoria que se presenta, **2009** foi un **ano de consolidación da actividade investigadora que, aínda que máis reducida en número de proxectos, se desenvolve con investigacións cada vez máis ambiciosas** e de **forte incremento na realización de actividades docentes**, que manteñen o IDEGA como referente básico na promoción dos estudos sociais, económicos e territoriais sobre a realidade galega. Cómpre destacar que o IDEGA realiza un importante labor de transferencia coa organización de numerosas xornadas, seminarios e reunións científicas que o sitúan como primeiro instituto da USC en número de actividades ofertadas (supón máis da metade da oferta total dos institutos da USC).

Ao peche do exercicio de 2009, o IDEGA contaba cun orzamento anual de xestión de máis de 160.000 euros, grazas basicamente ás contribucións de financiamento provenientes dos grupos de investigación que desenvolven os seus proxectos no Instituto. Pola súa banda, o orzamento de investigación, docencia e cooperación internacional superou en 2009 os 2.320.000 euros. Este orzamento **é lixeiramente superior** ao de 2008, o que confirma a posición consolidada do IDEGA nun contexto interno (no que a necesidade de espazo está limitando a expansión da actividade investigadora dos grupos do IDEGA) e externo moi complicado. No entanto, no último ano a dispoñibilidade de espazo noutras instalacións (Campus de Lugo, facultades, outras institucións, etc.) e a **incorporación de catro novos membros** ao Consello Científico do IDEGA permitiu manter a actividade investigadora en niveis moi destacables e abrir novas liñas de investigación e colaboración multidisciplinar. Na parte negativa, incrementáronse os problemas de xestión e, inevitablemente, a dispersión dos investigadores supón importantes perdas de sinerxías.

RESUMO DA ACTIVIDADE DO IDEGA EN 2009

Os órganos de goberno do IDEGA (sección I) celebraron as súas reunións estatutarias ordinarias no período lectivo: a xunta de goberno, os días 23 de xuño de 2009 e o consello científico, os días 8 de maio e 15 de decembro. O día 7 de outubro de 2009 celebrouse un consello científico extraordinario para a elección do director do instituto, onde o consello renovou a súa confianza no equipo de dirección que posteriormente foi confirmada pola xunta de goberno. Ademais celebráronse varias reunións da comisión permanente.

Ao longo do ano os sete grupos de investigación adscritos ao IDEGA (sección II) desenvolveron a súa actividade nas liñas de investigación preferente que caracterizan o traballo realizado no instituto: economía agroalimentaria e estudos rurais, ordenación e desenvolvemento territorial, economía galega, mercado de traballo e economía social, economía ambiental e recursos naturais e turismo. Ademais do persoal pertencente aos grupos de investigación, o IDEGA recibe anualmente un importante número de profesores e investigadores visitantes que utilizan temporalmente as súas instalacións. Neste último ano o número de investigadores invitados foi superior á vintena, o que, sumados os investigadores adscritos, supón que durante 2009 as persoas que traballaron no IDEGA superaron con moito o medio cento.

Os proxectos de investigación desenvolvidos en 2009 descríbense na sección III. Con algúns destes proxectos o IDEGA trata de dar resposta á demanda que lle dirixen organismos privados ou públicos, nacionais ou internacionais. En particular, en 2009, leváronse a cabo 54 proxectos de investigación e un proxecto de cooperación internacional en docencia e investigación, algúns dos cales continúan en curso de elaboración.

Un importante froito destes proxectos son a edición por parte do IDEGA de varias publicacións en distintos formatos (sección IV).

Ao longo de 2009 o labor docente do instituto incrementouse notablemente (sección V). Ademais dos programas de doutoramento xa consolidados nos que o IDEGA participa activamente (o programa de cooperación "**Apoio académico e institucional ao programa de doutoramento da Universidad de La Habana**" en Cuba e o programa oficial de posgrao en economía da USC "**Desenvolvemento Rexional e Integración Económica**"), durante 2009 celebráronse nas instalacións do IDEGA o **Máster Internacional en informática social e desenvolvemento Urbano-Rexional**, o **Máster Internacional en Tecnoloxías da Información e Desenvolvemento Económico** e o Curso de especialización en **Marketing Territorial e Novas Tecnoloxías**. Tamén debemos destacar a organización de **SEIS cursos de verán** da USC en diversos concellos de Galicia e de **TRES cursos de formación específica** que completan a oferta formativa do IDEGA.

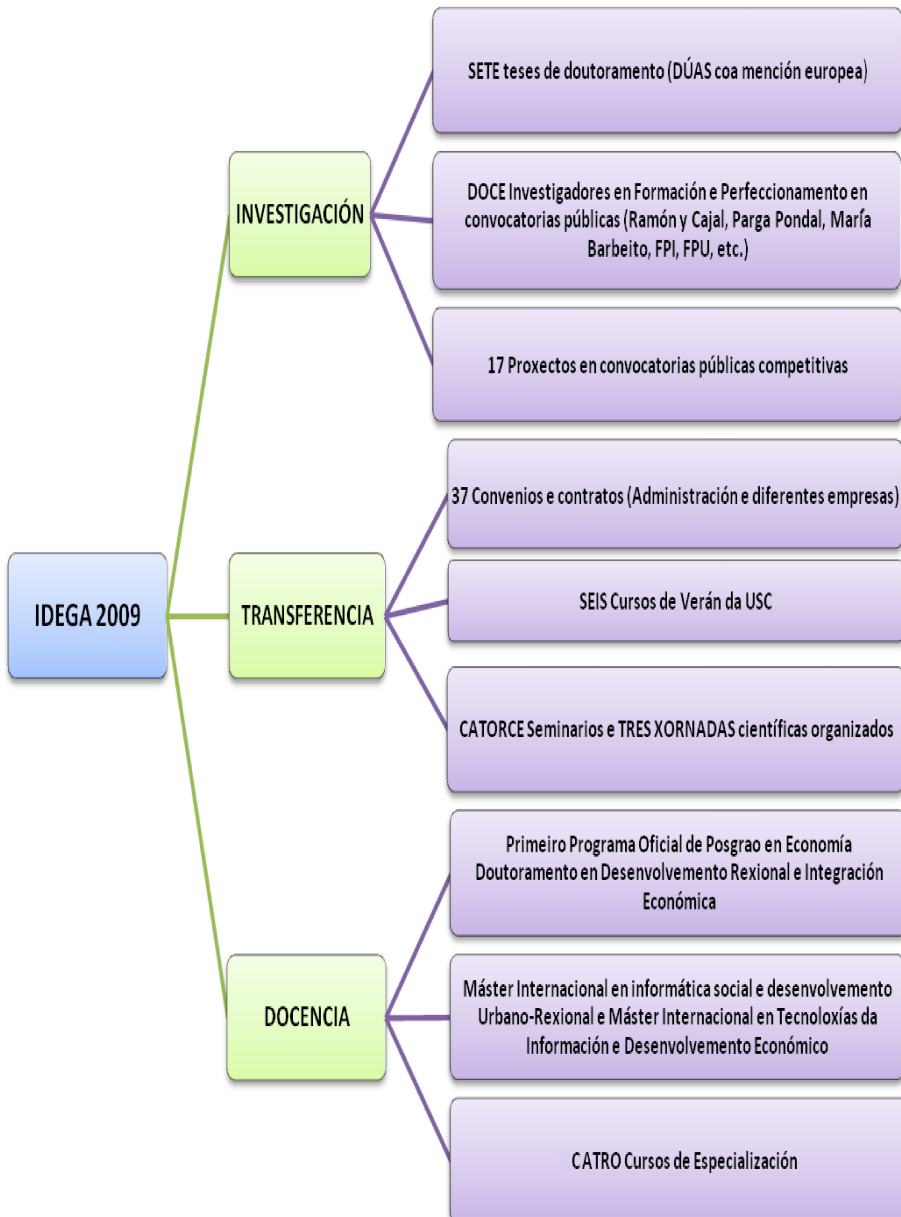
O seminario interno de investigación do IDEGA desenvolveuse durante **TRECE** sesións a cargo de investigadores internos e procedentes doutros centros (sección VI). Os seminarios desenvólvense en colaboración co programa de doutoramento. Así mesmo celebráronse **TRES** xornadas e congresos que supoñen un importante avance na transferencia de resultados de investigación dos grupos adscritos ao IDEGA.

Os investigadores do IDEGA publican os seus traballos en revistas profesionais españolas e internacionais (ver detalle na sección VIII) e preséntanos en seminarios e conferencias.

Os gastos operativos do IDEGA ascenden a **2.467.011,01** euros, que maioritariamente son resultado do desenvolvemento das distintas actividades de investigación dos grupos adscritos. De feito, o orzamento de xestión do Instituto supón só arredor do **6,5%** do volume total de facturación, que en 2009 significou un total de **160.130,74** euros, financiados mediante as achegas dos grupos de investigación a través dos seus proxectos, as contribucións das entidades patrocinadoras e dos recursos propios da USC. Os detalles do orzamento preséntanse na sección IX.

As seccións seguintes presentan na orde xa mencionada os detalles das diferentes áreas de actividade do IDEGA. Esperamos que o exercicio de

transparencia que esta memoria implica estimule de forma permanente a mellor adecuación posible entre os obxectivos e os recursos, en virtude do compromiso que o IDEGA contrae coa sociedade mediante a súa publicación.

ÓRGANOS DE GOBERNO E PERSOAL

XUNTA DE GOBERNO

Presidente: **D. Senén Barro Ameneiro**. Reitor da Universidade de Santiago de Compostela.

Dna. Mª José Alonso Fernández. Vicerreitora de Investigación e Innovación da Universidade de Santiago de Compostela.

D. Guillermo de la Dehesa Romero. Director do Instituto de Estudos Económicos de Galicia Pedro Barrié de la Maza.

D. Xesús García Calvo. Presidente do Padroado da Fundación FEIRACO.

D. José Luis Méndez López. Director Xeral de Caixa Galicia e Vicepresidente do Patronato da Fundación Caixa Galicia.

D. José Luis Pego Alonso. Director Xeral de Caixanova.

D. Pablo Egerique Martínez. Presidente do Consello Económico e Social de Galicia.

D. Carlos Hernández Sande. Director do Centro de Innovación e Transferencia Tecnolóxica do CITT da Universidade de Santiago de Compostela.

D. Melchor Fernández Fernández. Director do IDEGA.

D. Miguel Pazos Otón. Secretario do IDEGA.

D. Joam Carmona Badía. Representante do Consello Científico do IDEGA.

D. Alberto Meixide Vecino. Representante do Consello Científico do IDEGA.

DIRECTOR:

Melchor Fernández Fernández

SECRETARIO:

Miguel Pazos Otón

CONSELLO CIENTÍFICO

Aldrey Vázquez, José Antonio
Antelo Suárez, Manel
Ares Fernández, Juan J.
Balboa López, Xesús Leopoldo
Beiras Torrado, Xosé Manuel
Carmona Badía, Joam
Castañón Llamas, Luís
Fernández Fernández, Melchor
Fernández Grela, Manuel
Fernández Leiceaga, Xoaquín
Fernández Prieto, Lourenzo
Ferrás Sexto, Carlos
García Jurado, Ignacio
García Negro, María do Carme
Giráldez Rivero, Xesús
González Manteiga, Wenceslao
Jordán Rodríguez, Manuel

Lois González, Rubén C.
López Iglesias, Edelmiro
López Taboada, Xosé Antón
Loureiro García, María L.
Marey Pérez, Manuel Francisco
Meixide Vecino, Alberto
Pazos Otón, Miguel
Pousa Hernández, Miguel
Ricoy Riego, Carlos J.
Riveiro García, María Dolores
Rojo Sánchez, Xavier
Santos Solla, Xosé
Sineiro García, Francisco
Suárez Piñeiro, Ana María

COMISIÓN PERMANENTE

Fernández Fernández, Melchor
Fernández Grela, Manuel
Ferrás Sexto, Carlos
Pazos Otón, Miguel
Suárez Piñeiro, Ana María

PERSOAL INVESTIGADOR

- María L. Loureiro García, Programa Ramón y Cajal
- Ana María Suárez Piñeiro, Programa Isidro Parga Pondal
- Yolanda Pena Boquete, Programa María Barbeito
- Manuel Fernando Mallo Flores, Bolseiro de investigación
- André Carrascal Incera, Investigador en prácticas
- Diana Pérez Dacal, Bolseira de Colaboración
- Melina Barrio Martínez, Programa María Barbeito
- Yolanda García Vázquez, Investigadora contratada
- José Carlos Macía Arce, Investigador contratado
- Francisco José Armas Quintá, Investigador contratado
- Mariña Pose García, Contratada FPI
- Roberto Lorenzana Fernández, Investigador contratado
- Ibán Vázquez González, Investigador contratado
- María Xosé Piñeira Mantiñán, Investigadora contratada
- Paula Solla Sineiro, Investigadora contratada
- Rosa María Fernández Gómez, Investigadora contratada
- Jorge Vicente Díaz, Investigador contratado
- José Lebrancón Nieto, Investigador contratado
- Diana Fernández Méndez, Bolseira de investigación
- María Lobo Rey, Investigadora contratada
- Aureliano García Suárez Llanos, Investigador contratado
- Ana Sumay Lobato, Bolseira de investigación
- María Alló Pazos, Investigadora contratada
- Elva López Mourelo, Bolseira FPU
- Rocío Domínguez Álvarez, Investigadora contratada
- Jesús Barreal Pernas, Investigador contratado
- Sergio Trillo Rama, Investigador contratado

PERSOAL DO CETUR

- Humberto Blanco Reino, Investigador contratado
- Laura Pena Cabrera, Investigadora contratada
- Dulce Costas Carro, Investigadora contratada
- Miguel Calviño González, Programa Lucas Labrada
- Tommaso Lenzoni, Investigador contratado

INVESTIGADORES INTERNACIONAIS

- Lucrezia Lopez
- María Fátima Oliveira Silva
- Ana Rita Riveiro
- Carla Carvalho
- Luis Robles Teijeiro
- Félix Francisco Marrero Prieto
- Olga Pérez Soto
- Vilma Helena Hidalgo de los Santos
- Yordanka Cribeiro Díaz
- Alexis Llanes Ramos
- Carlos Enrique González García
- Massiel Fernández Torres
- Magela Pérez Pérez
- Annia Fundora Fernández
- Héctor Victor Castaño Salas
- Jesús Luis Cabañas González

TÉCNICOS E PERSOAL DE APOIO

ADMINISTRACIÓN

- María Lourdes Díaz Sánchez
- María García Ferreiro
- María Dolores Tuñas Riveiro

TÉCNICO INFORMÁTICO

- Ivar Rekve

TÉCNICA DE XESTIÓN DE PROXECTOS

- Sandra Rodríguez Rodríguez

GRUPOS DE INVESTIGACIÓN

ANÁLISE TERRITORIAL GI-1871***Liñas de investigación:***

- ✓ Análises socioeconómicas con implicacións territoriais: turismo, industria, transportes-mobilidade, pesca
- ✓ Desenvolvemento local
- ✓ Ordenación do territorio: urbanismo
- ✓ Medio ambiente: espazos naturais, diagnóstico ambiental, climatoloxía aplicada
- ✓ Cooperación internacional ao desenvolvemento. Loita contra o empobrecemento

Coordinador:

Santos Solla, Xosé Manuel

Investigadores:

Aldrey Vázquez, José Antonio
 Durán Villa, Francisco Ramón
 Lois González, Rubén Camilo
 Martí Ezpeleta, Alberto
 Orduña Domingo, María Teresa
 Paül Carril, Valerià
 Pazos Otón, Miguel
 Rodríguez González, Román
 Suárez Piñeiro, Ana María
 Piñeira Mantiñán, María Xosé
 Verdugo Matês, Rosa María
 Cabalar Fuentes, Manuel
 Lopez, Lucrezia
 Miramontes Carballada, Ángel
 Piñeiro Antelo, María Anxos
 Palmeiro Piñeiro, Xosé Luís
 Armas Quintá, Francisco José
 Bouso Bouso, Natalia
 Iglesias Pérez, Montserrat
 Ulloa Guitián, Luis María

Colaboradores externos:

Calvo Silvosa, Anxo Ramón, Universidade da Coruña
 Castro Fernández, Belén María, CESUGA. Centro de Estudios Superiores
 Universitarios de Galicia

ANÁLISE ECONÓMICA GI-1922

Liñas de investigación:

- ✓ Microeconomía
- ✓ Macroeconomía
- ✓ Economía financeira
- ✓ Crecemento e desenvolvemento económico
- ✓ Economía Internacional
- ✓ Economía rexional e sectorial
- ✓ Historia do Pensamento Económico

Coordinador:

Ricoy Riego, Carlos Javier

Investigadores:

Ares Fernández, Juan José
Balseiro Rañal, Manuel
Barcia Domínguez, María José
Insúa Piñeiro, Carlos
Meixide Vecino, Alberto
Trelles González, Rafael
Vilas Fernández, Manuel Ángel
Villar Casas, Gumersindo

**ECONOMÍA AGROALIMENTARIA E MEDIOAMBIENTAL,
DESENVOLVEMENTO RURAL E ECONOMÍA SOCIAL GI-1899**

Liñas de investigación:

- ✓ Economía agroalimentaria
- ✓ Economía medioambiental
- ✓ Políticas agrarias e de desenvolvemento rural
- ✓ Xestión económica das explotacións agrarias
- ✓ Socioloxía rural
- ✓ Comportamento do consumidor
- ✓ Economía social e cooperativismo
- ✓ Desenvolvemento rexional
- ✓ Migracións
- ✓ Finanzas e seguros

Coordinador:

López Iglesias, Edelmiro

Investigadores:

Castañón Llamas, Luis
Jordán Rodríguez, Manuel
Fernández Leiceaga, Xaquín M.
Pérez Fra, María do Mar
Sineiro García, Francisco
Álvarez Álvarez, Miguel
Arenas Ruiz, Santos Gabriel
García Arias, Ana Isabel
Santiso Blanco, Xurxo
Valdés Pazos, Bernardo
Ribas Álvarez, Alfonso
Lorenzana Fernández, Roberto
Vázquez González, Ibán

Colaboradores externos:

Arnalte Alegre, Eladio Vicente, Universidad Politécnica de Valencia
Ceña Delgado, Felisa, Universidad de Córdoba

GRUPO DE ECONOMÍA AMBIENTAL E XESTIÓN SOSTIBLE DOS RECURSOS NATURAIS GI-2037

Liñas de investigación:

- ✓ Economía ambiental (valoración de activos ambientais, análise de políticas de incentivos e estudos metodolóxicos de valoración)
- ✓ Economía da enerxía (análise do impacto externo e análise do ciclo da vida)
- ✓ Economía dos recursos naturais (recursos agrarios, pesqueiros e forestais)
- ✓ Economía da saúde (obesidade, tabaco e pesticidas-productos ecolóxicos)

Coordinadora:

Loureiro García, María Luz

Investigadoras:

Chas Amil, María Luisa
Barrio Martínez, Melina
López Pérez, Inés
Veiras Neira, Ana María

Colaboradores externos:

John B. Loomis, Colorado State University
Paulo A. L. Nunes, FEEM, Fundación Eni Enrico Mattei
Ojea Fernández-Colmeiro, Elena, Bc3 Bask Center for Climate Change
Rodolfo Nayga, Jr., University of Arkansas
Bradshaw, Richard, University of Liverpool

GRUPO DE INVESTIGACIÓN SOCIEDADE, TECNOLOXÍA E TERRITORIO GI-1832

Liñas de investigación:

- ✓ Planificación urbana e rexional
- ✓ Planeamento participativo
- ✓ Desenvolvemento rural-urbano
- ✓ Planificación estratéxica
- ✓ Márketing territorial
- ✓ Novas Tecnoloxías e Sociedade
- ✓ Xeografía da Sociedade da Información

Coordinador:

Ferrás Sexto, Carlos

Investigadores:

García Vázquez, Yolanda
 Frechauth de Jesús Javier, Nelson Amilcar
 Pose García, Mariña

Colaboradores externos:

Patrick O'Flanagan, University College Cork
 John Naylon, Keele University
 Xosé M. Souto González, Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento
 Antonio Sánchez Bernal, Universidad de Guadalajara
 João Sarmento, Universidade do Minho
 Artur Serra Hurtado, Universidad Politécnica de Cataluña
 Antonio Lucas Soares, INESC. Universidade do Porto
 Joaquin Pinto Escribano, Centro Internacional de Tecnologías Avanzadas para el desarrollo rural (CITA)
 Martin Scheer, International School of Management. ISM-Dortmund
 Jesús Arroyo Alejandre, CUCEA. Universidad de Guadalajara. México
 Joana Seguí Pons, Universidad Islas Baleares

**GRUPO DE ESTUDOS DE HISTORIA EMPRESARIAL E SECTORIAL.
PESCA, INDUSTRIA E COMERCIO GI-1170**

Liñas de investigación:

- ✓ Historia e economía da pesca e da construción naval
- ✓ Relacións Económicas Internacionais
- ✓ Historia industrial
- ✓ Historia da empresa
- ✓ Historia do traballo
- ✓ Patrimonio industrial e marítimo

Coordinador:

Carmona Badía, Joam

Investigadores:

Espido Bello, María del Carmen
Fernández González, Ángel Ignacio
Giráldez Rivero, Jesús
Lozano Courtier, Alberto
Muñoz Abeledo, Luisa
Macías Vázquez, Alfredo
Lebrancón Nieto, Joseba

GRUPO DE ANÁLISE E MODELIZACIÓN ECONÓMICA GI-1883

IDEGA
Avenida das Ciencias, Chalet nº 1
Campus Universitario Sur
15782 Santiago de Compostela

Tel: +34 981 59 11 66 / +34 981 59 31 00, ext: 14339 Fax: +34 981 59 99 35

Liñas de investigación:

- ✓ Contabilidade Social
- ✓ Análise Input-Output
- ✓ Integración Económica
- ✓ Economía Internacional
- ✓ Economía laboral
- ✓ Análise de Eficiencia e Produtividade
- ✓ Historia do pensamento económico

Coordinador:

Fernández Fernández, Melchor

Investigadores:

Fernández Grela, Manuel
Bande Ramudo, Roberto
Fernández Castro, María Belén
Riveiro García, María Dolores
Canay Pazos, José Raúl
Pereira López, Jesús
Rey Suárez, Pedro María
Fernández Páez, Paula Elena
Flores Mallo, Manuel Fernando
López Mourelo, Elva
Pérez Dacal, Diana

Colaboradores externos:

Sergio Destefanis, U. degli Studi di Salerno
Vania Sena, Aston Business School
Guadalupe Fugarolas Álvarez-Ude, Caixa Galicia
Salvatore Capasso, University of Naples, Parthenope
Daniel Fuentes Castro, Universidad de Zaragoza

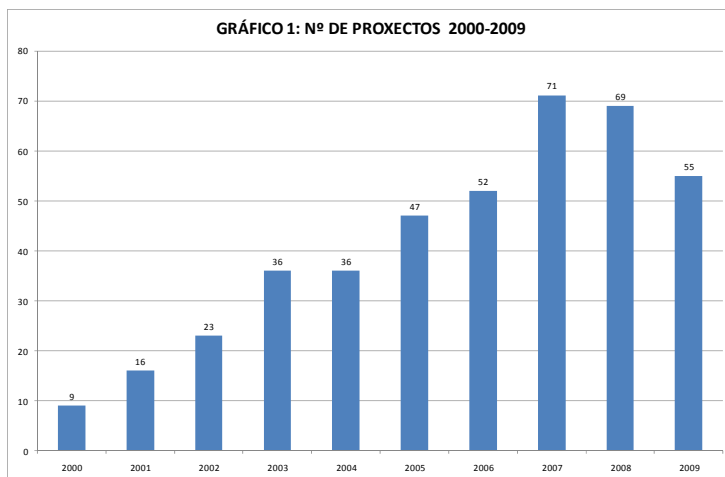
PROXECTOS E CONTRATOS DE INVESTIGACIÓN

Dende o seu comezo, o IDEGA ten dado mostras dunha gran capacidade investigadora, aglutinando os principais investigadores das áreas de socioeconomía e territorio dentro da Universidade de Santiago. Tamén é destacable a intensa actividade docente nos ciclos superiores, o que ten convertido o IDEGA no referente básico na promoción dos estudos sociais, económicos e territoriais sobre a realidade galega.

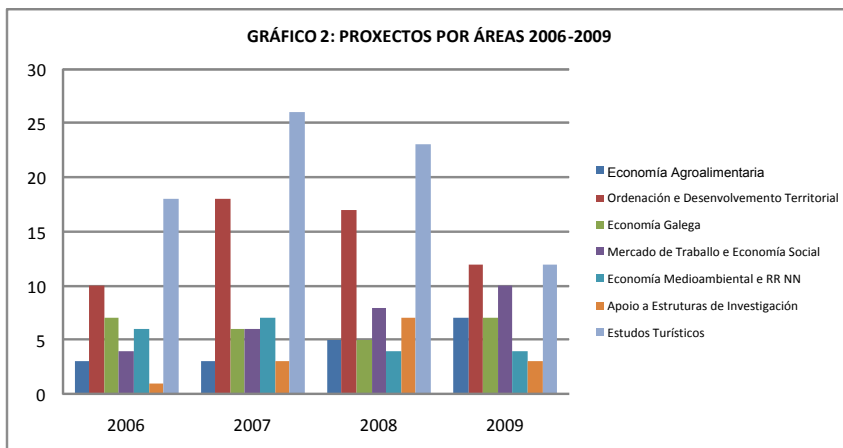
A investigación realizada polos grupos adscritos ao IDEGA é altamente competitiva, con grupos de referencia capaces de promover e desenvolver proxectos cada vez máis ambiciosos en relación coas liñas máis innovadoras do panorama científico internacional, o que asegura un enorme potencial de crecemento a curto e medio prazo que pode resultar freado pola falta de infraestruturas tecnolóxicas axeitadas. No entanto, como froito da intensa actividade investigadora desenvolvida nos últimos anos, o IDEGA vén rexistrando **unha tendencia clara ao incremento do seu orzamento anual, o que se reflicte na súa vitalidade e pulo e o converte nun dos centros de maior dinamismo dentro da USC**. Reflexo da competitividade do instituto é a evolución na captación de recursos nos últimos catro anos (Cadro 1). Segundo a memoria económica da USC de 2008, o IDEGA é o primeiro Instituto de Investigación da USC por número de actuacións e o segundo por crédito. Como mostran os datos, o **crecemento na captación de recursos do IDEGA dobra** a capacidade de captación do total de institutos e do conxunto da USC.

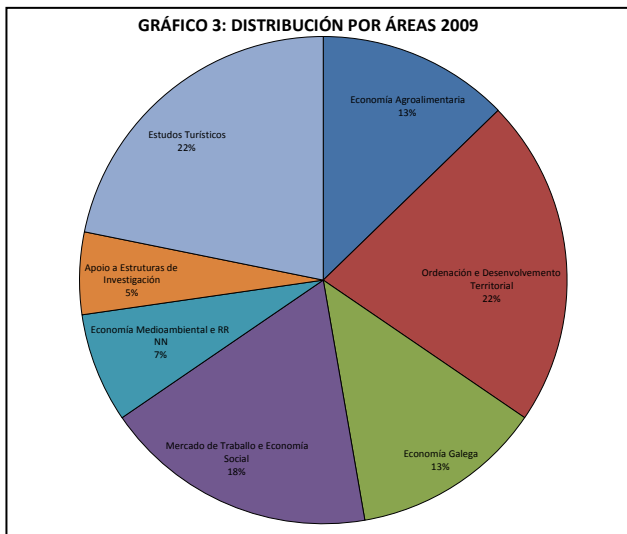
CADRO 1: EVOLUCIÓN COMPARADA ACTIVIDADE INVESTIGADORA 2004-2008					
	2004		2008		Var. (2004- 2008)
	TOTAL ACTUACIÓNS	CRÉDITO	TOTAL ACTUACIÓNS	CRÉDITO	
IDEGA	61	1.052.927,32	131	2.316.863,60	120,0%
TOTAL INSTITUTOS	367	8.581.813,93	540	13.261.397,19	54,5%
TOTAL USC	2955	56.712.054,38	4.048	4.014.141,98	65,8%
PARTICIPACIÓN IDEGA TOTAL INSTITUTOS	16,62%	12,27%	24,26%	17,47%	
POSICIÓN	PRIMEIRO	CUARTO	PRIMEIRO	SEGUNDO	
Nota: Elaboración propia a partir do CADRO 2.13 da Memoria Económica da USC, 2004 e 2008 RESUMO DA ACTIVIDADE INVESTIGADORA POR CENTRO (PAXINAS 79-80)					

En 2009 o número de proxectos desenvolvidos polos grupos de investigación do IDEGA foi de 55, lonxe dos 71 alcanzados no 2007 (Gráfico 1). Non obstante, o volume de ingresos por actividades de investigación, docencia e cooperación superou a cifra do 2008, moi cerca do máximo histórico de 2007 (ver gráfico 4).

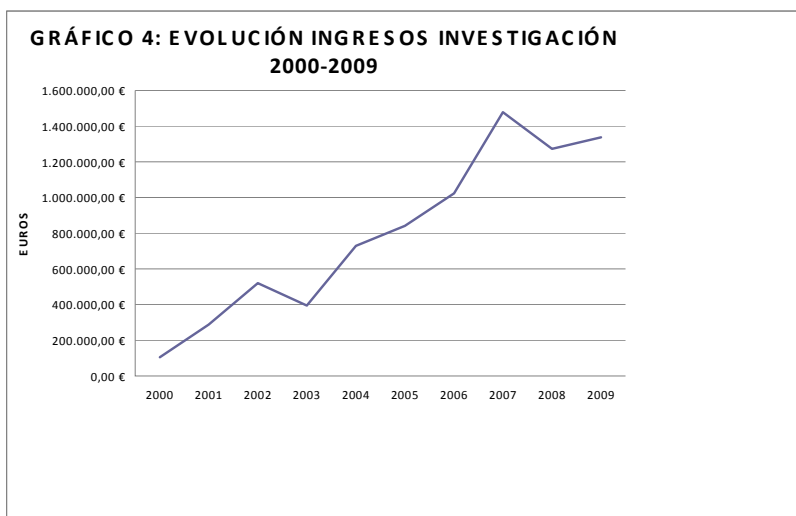

A incorporación de novos grupos e liñas de investigación ten unha importante influencia na evolución no último ano da distribución por áreas dos proxectos de investigación que ten evolucionado cara a un equilibrio que non se deu nos últimos anos. En 2009, mantense a liña ascendente da área de Mercado de Traballo e Economía Social e o repunte na área de Economía Agroalimentaria. A caída no número de proxectos concéntrase na área de Turismo e Ordenación do territorio, pero sin que isto supoña unha caída no volumen de ingresos.

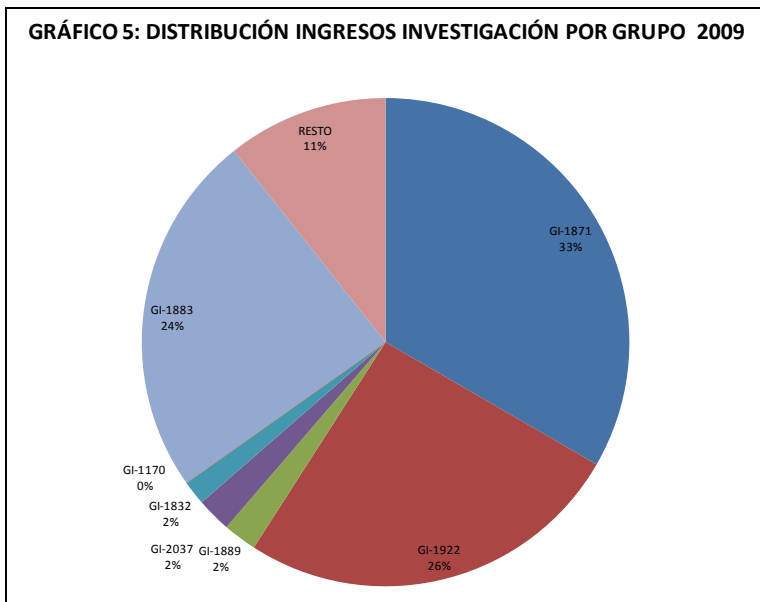
Finalmente, cabe indicar que o volume de ingresos por investigación se incrementou lixeiramente no último ano. Como xa indicamos, existe un problema real de capacidade de execución dos proxectos dada a infraestrutura vixente, e que debería terse reflectido de xeito máis significativo. Non obstante, a incorporación de novos grupos de investigación do Campus de Lugo onde o problema de espazo polo momento non é tan acuciante, permitiu incrementar incluso a facturación, non o nivel de actividade que claramente foi inferior ao 2008.

Nun contexto de crise económica, como o actual, o IDEGA ofrece un resultado económico moi positivo, o que reforza a súa posición competitiva. Este resultado é debido esencialmente ao incremento da participación dos proxectos competitivos (en 2009 supoñen máis do 30% do total de ingresos por proxectos de investigación, cando en 2004 non superaban o 8%), á participación de novos grupos de investigación e á relevancia cada vez maior das actividades docentes e de transferencia de coñecemento. Elevar o volume de ingresos cunha caída no total de proxectos activos considerable (de 69 a 55) supón un forte incremento na dimensión dos proxectos activos que en 2009 superan os 24.000 euros de media (un 28% superior á media do ano 2008).

Por último, cómpre indicar que en 2009 a actividade investigadora se concentra en tres dos sete grupos adscritos ao IDEGA, que en conxunto suman o 83% dos ingresos. Hai que destacar a elevada participación de investigadores que non pertencen a grupos adscritos, pero que forman parte do Consello Científico ou traballan en proxectos de investigación con membros do IDEGA, que en 2009 superaron o 11% dos ingresos totais, cando en anos anteriores non superaban o 4%.

GRÁFICO 5: DISTRIBUCIÓN INGRESOS INVESTIGACIÓN POR GRUPO 2009

I. ÁREA DE ECONOMÍA AGROALIMENTARIA E ESTUDOS RURAIS

1. ***Convenio de colaboración entre o MAPA, a Universidade Politécnica de Valencia e a USC para a creación do Observatorio de apoio público á agricultura***

Investigador principal: Francisco Sineiro García, Departamento de Economía Aplicada/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. ***O papel da agricultura nos procesos de desenvolvemento e diferenciación dos territorios rurais españois***

Investigador principal: Francisco Sineiro García, Departamento de Economía Aplicada/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

3. ***Definición de obxectivos, planificación (zonificación-ordenación) e programación de investimentos para a elaboración do Plan de ordenación de Recursos Forestais do Distrito XIV: Viana-Verín***

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

4. ***Definición de obxectivos, planificación (zonificación -ordenación) e programación de investimentos para a elaboración do Plan de ordenación de Recursos Forestais do Distrito VII: A Fonsagrada - Os Ancares***

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

5. ***Planificación do proceso participativo polo que se rexerá a elaboración dos Plans de ordenación de Recursos Forestais dos Distritos VII A Fonsagrada - Os Ancares) e XIV (Viana-Verín)***

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

6. *Impactos da desaparición da política de cotas nas explotacións de leite galegas*

Investigador principal: Francisco Sineiro García, Departamento de Economía Aplicada/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

7. *Consultoría e asistencia de estudo sobre as autorizacións e licenzas ambientais das explotacións gandeiras*

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

II. ÁREA DE PLANIFICACIÓN, ORDENACIÓN E DESENVOLVEMENTO TERRITORIAL

1. *Elaboración do Plan Estratéxico da cidade de Santiago de Compostela*

Investigadores principais: Edelmiro López Iglesias, Departamento de Economía Aplicada/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela; Juan. J. Ares Fernández, Escola de Relacións Laborais /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. *Novos retos de gobernanza nas cidades galegas do Eixo Atlántico. Busca da sostibilidade na xestión do territorio*

Investigador Principal: Román Rodríguez González, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago Compostela.

3. *Sociedade da información e desenvolvemento urbano-raxional. Análise de impactos en rexións periféricas a partir da aplicación de metodoloxías de e-inclusión*

Investigador principal: Carlos Ferrás Sexto, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

4. *Sociedade da información e desenvolvemento urbano-raxional. Análise de impactos en rexións periféricas a partir da aplicación de metodoloxías de e-inclusión*

Investigador principal: Carlos Ferrás Sexto, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

5. *Impulso do desenvolvemento socioeconómico e difusión da utilización das novas tecnoloxías da comunicación e da información*

Investigador principal: Carlos Ferrás Sexto, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

6. *Desenvolvemento e execución do Plan Estratéxico da provincia da Coruña*

Investigador principal: Juan J. Ares Fernández, Escola de Relacións Laborais/IDEGA da Universidade de Santiago de Compostela.

7. Colaboración para a elaboración do Plan Estratéxico da provincia de Lugo para o período 2008/2013

Investigador Principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago.

8. Servizos web xeográficos: ferramentas para a análise e xeración de información estratéxica para as empresas

Investigador Principal: Román Rodríguez González, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago Compostela.

9. Análise do comercio de Palas de Rei. Situación e perspectivas

Investigador principal: José Antonio Aldrey Vázquez, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago Compostela.

10. Mapa escolar do Concello de Ames

Investigador principal: José Antonio Aldrey Vázquez, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago Compostela.

11. Asistencia técnica ao Plan de Estradas 2006 en Galicia

Investigador principal: Juan José Ares Fernández, Escola de Relacións Laborais/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela

12. Redacción da memoria dos ARIS dos barrios da cidade de Ourense

Investigador principal: José Antonio Aldrey Vázquez, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago Compostela.

III. ÁREA DE ESTUDOS SECTORIAIS: ECONOMÍA GALEGA, TURISMO, INDUSTRIA E ENERXÍA

1. A Economía Galega. Informe 2008

Investigador principal: Alberto Meixide Vecino, CIEF, Fundación Caixa Galicia, IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. Observatorio Inmobiliario

Investigador principal: Manuel Vilas Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica, Universidade de Santiago de Compostela

3. Informe de conxuntura da economía galega

Coordinador: Alberto Meixide Vecino, CIEF, Fundación Caixa Galicia, IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

4. Internacionalización da empresa galega

Investigador principal: José Ares Fernández, Escola de Relacións Laborais /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

5. Sistemas de Información Xeográfica (SIG): desenvolvemento dun portal xeoespacial para a publicación de información estatística económica e social de Galicia

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

6. Bases de valoración dos solos rústicos para os aproveitamentos enerxéticos en Galicia

Investigador principal: Miguel Álvarez Álvarez, Departamento de Economía Aplicada, Universidade de Santiago de Compostela.

7. Deseño e implementación de técnicas de liderado, planificación seguimento e control para a consecución de equipos eficaces

Investigador principal: Carlos Amiama Ares, Departamento de Enxeñaría Agroforestal, Universidade de Santiago de Compostela.

- 8. Observatorio do Camiño de Santiago**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 9. Pesca-Turismo do Atlántico: un novo modelo turístico baseado no patrimonio cultural e gastronómico das vilas costeiras galegas**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 10. Benchmarking de produtos turísticos e a súa aplicación en Galicia**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 11. Identificación e avaliación de posibles usos do patrimonio histórico da Estaca de Bares**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 12. Proxecto de sinalización turística de Galicia**
Investigador principal: Miguel Pazos Otón, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 13. Planificación e desenvolvemento de accións formativas complementarias**
Investigador principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela
- 14. Estudo da demanda turística nas cidades e vilas históricas de Galicia**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.
- 15. Inventario dos centros e grupos de investigación existentes en España**
Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

16. *Propostas para ordenar os fluxos de visitantes á catedral de Santiago*

Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

17. *Estudo sobre o Produto Turístico Camiño de Santiago no horizonte do Ano Santo Xacobeo 2010*

Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

18. *Asistencia dentro do contrato "Desenvolvemento de catro xeoportais de turismo rural para a promoción e difusión turística de catro comarcas da Comunidade Autónoma de Galicia"*

Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

19. *Traballos para Cursos Internacionais da USC*

Investigador principal: Xosé Manuel Santos Solla, Departamento de Xeografía/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

IV. ÁREA DE DEMOGRAFÍA, MERCADO DE TRABAJO E ECONOMÍA SOCIAL

1. ***Novas metodoloxías de estudo no turismo: As contas de emprego***

Investigador principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. ***Enquisa sobre as condicións de traballo das mulleres galegas***

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

3. ***Política monetaria común e desemprego rexional en España: o caso do mercado de traballo galego***

Investigador principal: Roberto Bande Ramudo, Departamento de Fundamentos da Análise Económica, Universidade de Santiago de Compostela.

4. ***Salarios e xubilación anticipada: ¿son os traballadores maiores caros?***

Investigador principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

5. ***Deseño e edición dunha ferramenta informática para a observación prospectiva do mercado de traballo das provincias da Coruña e de Pontevedra dentro do proxecto Chronos***

Investigadora principal: Dolores Riveiro García, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

6. Investigación e desenvolvemento de métodos de estimación de áreas pequenas con variables do ámbito laboral

Investigador principal: Wenceslao González Manteiga, Departamento de Estatística e Investigación Operativa/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

7. Estudo das condicións de seguridade e de saúde das mulleres traballadoras de Galicia

Investigador principal: Manuel Francisco Marey Pérez, Departamento de Enxeñaría Agroforestal/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

8. Elaboración do proxecto do Observatorio do Envellecemento

Investigador principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

9. Partnership, healthy eating and innovative governance as tools to counteract obesity and overweight (OBESITY GOVERNANCE)

Investigadora principal: María L. Loureiro García, Departamento de Fundamentos da Análise Económica/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

10. Desenvolvemento de metodoloxías específicas para a avaliación do impacto económico dun ben cultural e a súa aplicación ao caso da Cidade da Cultura de Galicia

Investigador principal: Manuel Fernández Grela, Departamento de Fundamentos de Análise Económica/IDEGA

V. ÁREA DE ECONOMÍA AMBIENTAL E RECURSOS NATURAIS

1. ***Climate change and impact research: the Mediterranean Environment (CIRCE)***

Investigadora principal: María L. Loureiro García, Departamento de Fundamentos da Análise Económica/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. ***Gestión de incendios para el mantenimiento de la Biodiversidad y Mitigaci (BIODIVERSA CALL: FIREMAN)***

Investigadora principal: María L. Loureiro García, Departamento de Fundamentos da Análise Económica/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

3. ***Impacto socioeconómico do Parque Nacional das Illas Atlánticas***

Investigadora principal: María L. Loureiro García, Departamento de Fundamentos da Análise Económica/IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

4. ***Valoración económica das perdas ambientais causadas polas mareas negras, o caso do Prestige***

Investigadora principal: María L. Loureiro García, IDEGA/Universidade de Santiago de Compostela

VI. APOIO A ESTRUTURAS DE INVESTIGACIÓN

1. Programa de consolidación e estruturación de unidades de investigación competitivas: Unidades de transferencia

Investigador principal: Melchor Fernández Fernández, Departamento de Fundamentos da Análise Económica /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

2. Axudas para a consolidación das unidades de investigación do sistema galego de investigación e innovación: Grupos de investigación/ANTE

Investigador principal: Xosé Santos Solla, Departamento de Xeografía /IDEGA, Universidade de Santiago de Compostela.

PUBLICACIONES

I. A ECONOMÍA GALEGA. INFORME 2008

Análise do comportamento da economía de Galicia no ano 2008, poñéndoa en relación coa economía española, examínase a evolución tanto no seu conxunto como no detalle dos seus sectores.

Director: Alberto Meixide Vecino, CIEF, Fundación Caixa Galicia-Universidade de Santiago/IDEGA.

Membros do Equipo realizador: Juan. J Ares Fernández, Universidade de Santiago/IDEGA; Roberto Bande Ramudo, Universidade de Santiago; Ángel Calvo Santos, Comisión Europea; Cristina Calvo Santos, Universidade de Vigo; Manuel Fernández Grela, Universidade de Santiago/IDEGA; Aureliano García González-Llanos, Economista; Uxio Labarta Fernández, Instituto de Investigacións Mariñas, CSIC; Xan López Facal, Economista; Dolores Martínez Martínez CIEF/Fundación Caixa Galicia; Fidel Martínez Roget, Universidade de Santiago; Luis Otero González, Universidade de Santiago; Xulio X. Pardellas de Blas, Universidade de Vigo; Miguel Pousa Hernández, Universidade de Santiago/IDEGA; Francisco Sineiro García, Universidade de Santiago/IDEGA; Miguel Anxo Vázquez Taín, Universidade de Santiago; Manuel Vilas Fernández, Universidade de Santiago.

Colaborador: Manuel López Sande.

Editado pola Fundación Caixa Galicia.
I.S.B.N.: 987-84-96982-40-6
Depósito Legal: C-2422-2009

II. INFORME DE CONXUNTURA DA ECONOMÍA GALEGA

O Informe de conxuntura da economía galega, cunha periodicidade trimestral, presenta a análise sobre a evolución máis recente dun conxunto de variables macroeconómicas básicas, o que permite obter conclusións sobre a tendencia que está seguindo esta economía. O estudo encádrase no contexto da economía española e mundial, polo que, en primeiro lugar, se estuda a conxuntura destas dúas áreas xeográficas, para, deseguido, abordar pormenorizadamente a evolución da economía galega distinguindo cinco grandes apartados: demanda, actividade, comercio exterior, prezos e mercado de traballo. Realízanse predicións a partir dunha análise multivariante de series temporais dos principais indicadores.

Coordinador: Alberto Meixide Vecino, CIEF-Fundación Caixa Galicia, Universidade de Santiago de Compostela/IDEGA.

Investigadores: Juan J. Ares Fernández, Universidade de Santiago de Compostela /IDEGA; Manuel Febrero Bande, Universidade de Santiago de Compostela; Wenceslao González Manteiga, Universidade de Santiago de Compostela /IDEGA; Miguel Pousa Hernández, Universidade de Santiago de Compostela /IDEGA; Juan Carlos Reboredo Nogueira, Universidade de Santiago de Compostela; José María da Rocha Álvarez, Universidade de Vigo /IDEGA.

Colaboradora de investigación: Dolores Martínez Martínez, CIEF-Fundación Caixa Galicia.

Números publicados:

Informe de Conxuntura da Economía Galega. Marzo 2009

Informe de Conxuntura da Economía Galega. Xuño 2009

Informe de Conxuntura da Economía Galega. Setembro 2009

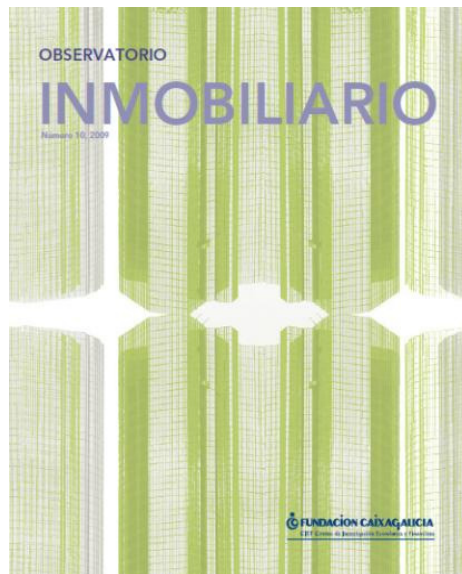
Informe de Conxuntura da Economía Galega. Decembro 2009

III. OBSERVATORIO INMOBILIARIO

O Observatorio Inmobiliario é unha publicación de carácter semestral que ten por obxectivo a análise conxuntural do mercado inmobiliario galego. Presta especial atención á situación do mercado nas sete principais áreas urbanas galegas.

Autor: Manuel Vilas Fernández, Universidade de Santiago de Compostela.

Editado pola Fundación Caixa Galicia.
Depósito Legal: C-675-2004

IV. LA INTERNACIONALIZACIÓN DE LA ECONOMÍA GALLEGA 2009

A internacionalización da economía galega é unha publicación de carácter anual que ten por obxectivo analizar a evolución do proceso de internacionalización da empresa galega.

Coordinadores: Alberto Meixide Vecino, CIEF-Fundación Caixa Galicia, Universidade de Santiago de Compostela/IDEGA, Juan Feijoo Casanova, Consello Galego de Cámaras

Equipo realizador: Juan J. Ares Fernández, Universidade de Santiago de Compostela /IDEGA, Adrián Blanco Estévez, Xan López Facal.

Colaboradores de investigación: Diana Fernández Méndez, IDEGA, Manuel López Sande, Dolores Martínez Martínez, CIEF, Ana Sumay Lobato, IDEGA.

Colaboracións externas: Mario Buisán García, Antonio Hernández García.

V. DOCUMENTOS DE TRABAJO IDEGA

NÚMEROS PUBLICADOS

1. ÁREA DE ANÁLISE ECONÓMICA:

1.1. Documentos de Trabajo. Análise Económica 38

Autor: J. Pombo Romero, L. M. Varela Cabo, C. J. Ricoy Riego, Universidade de Santiago de Compostela

Título: *Evolución del gasto farmacéutico: efectos adversos que no figuran en los prospectos*

2. XORNADAS DO IDEGA

2.1 Documentos de Trabajo. Xornadas do IDEGA 8

Autor: Manuel Fco. Marey Pérez, Universidade de Santiago de Compostela

Título: *Modelos de apoyo al asociacionismo y la innovación en la gestión de la pequeña propiedad forestal en el noroeste de la Península Ibérica*

DOCENCIA

I. Apoio académico e institucional ao Programa de Doutoramento en Economía da Universidad de La Habana (Cuba)

Convenio de colaboración entre a Xunta de Galicia, a través da Secretaría Xeral de Relacións Exteriores e a Universidade de Santiago de Compostela a través do IDEGA, cun prazo de execución de tres anos (2008–2010)

IDEGA
Instituto Universitario de Estudos e
Desenvolvemento de Galicia

Facultad de Economía.
Universidad de La Habana

II. Posgraao Oficial en Desenvolvemento Rexional e Integración Económica

Lugar de celebración: Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais da Universidade de Santiago de Compostela.

Coordinadora: Dolores Riveiro García

III. Máster Internacional en Informática Social e Desenvolvemento Urbano-Rexional

Datas de celebración: entre o 15 de novembro do 2008 e o 29 de abril de 2009

Lugar de celebración: Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia-IDEGA

Director: Carlos Ferrás Sexto

IV. Máster Internacional en Tecnoloxías da Información e Desenvolvemento Económico

Datas de celebración: entre o 16 de novembro de 2009 e o 30 de setembro de 2010

Lugar de celebración: Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia-IDEGA

Director: Carlos Ferrás Sexto

V. Curso de especialización en Marketing Territorial e Novas Tecnoloxías

Datas de celebración: entre o 15 de novembro de 2009 e o 30 de xuño de 2010

Lugar de celebración: Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia – IDEGA

Director: Carlos Ferrás Sexto

VI. Trabaxando con STATA. Manipulación de datos y análisis de regresión

Santiago de Compostela, 21 e 22 de decembro de 2009

Lugar de celebración: Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia – IDEGA

VII. Cursos de verán 2009 organizados polos membros do Consello Científico

Avaliación do impacto socioeconómico do turismo do século XXI

Director: Melchor Fernández Fernández

Secretario: Rafael Trelles González

Lugar e data de celebración: Sanxenxo, do 13 ao 15 de xullo de 2009

Duración: 20 horas

A pesca do bacallau no século XX: historia, economía e traxectorias vitais

Director: Jesús Giráldez Rivero

Lugar e data de celebración: Moaña, do 20 ao 22 de xullo de 2009

Duración: 30 horas

Combater a fame e a pobreza, proxecto de todos

Director: Alfredo Macías Vázquez

Lugar e data de celebración: Santiago de Compostela, do 16 ao 18 de setembro de 2009

Duración: 20 horas

A planificación estratéxica territorial aplicada á análise provincial

Directores: Alberto Meixide Vecino e Francisco Sineiro García

Secretario: Melchor Fernández Fernández

Lugar e data de celebración: Lugo, do 16 ao 18 de setembro de 2009

Duración: 20 horas

Certificacións e calidade no turismo

Director: Xosé Santos Solla

Secretaria: María de los Ángeles Piñeiro Antelo

Lugar e data de celebración: Muros, do 29 ao 30 de setembro de 2009

Duración: 15 horas

CONFERENCIAS DE ECONOMÍA

- 1 *Evolución dos requirimentos de importacións trala incorporación de España á CEE. O Caso de Andalucía versus España*
Luis Robles, Universidad de Málaga 13/03/2009
- 2 *The Historical Fertility Transition and Theories of Long-Run Growth*
Timothe W. Guinnane, Yale University 16/03/2009
- 3 *Dos antigos tecidos produtivos aos novos "clusters". O caso do Distrito Industrial de Grasse*
Ariel Méndez, Universidade do Mediterráneo (Francia) 14/04/2009
- 4 *Transición cara a un clúster de innovación. O caso do Distrito Industrial de Grasse*
Ariel Méndez, Universidade do Mediterráneo (Francia) 16/04/2009
- 5 *O sistema estatístico público da Comunidade Autónoma*
Rosa Elvira Fernández González, Instituto Galego de Estatística 08/05/2009
- 6 *A difusión de información estatística sobre Galicia no web do IGE*
María Esther López Vizcaíno, Instituto Galego de Estatística 08/05/2009
- 7 *A produción estatística do IGE: Enquisas aos fogares*
María Dolores Martínez Fernández, Instituto Galego de Estatística 15/05/2009
- 8 *A produción estatística do IGE: Enquisas ás empresas*
Eva Alberte Aparicio, Instituto Galego de Estatística 15/05/2009
- 9 *A produción estatística do IGE: Contas Económicas Anuais e Marco Input-Output*
Raúl Jácome Rodríguez, Instituto Galego de Estatística 29/05/2009
- 10 *Reformas en tempos de crise*
Clemente Polo Andrés, Universitat Autònoma de Barcelona 19/05/2009
- 11 *A produción estatística do IGE: as Contas Económicas Trimestrais*
Esteban Andiñón Hermida, Instituto Galego de Estatística 29/05/2009
- 12 *Converxencia real e envellecemento: retos e propostas*
Ángel de la Fuente, CSIC 08/06/2009
- 13 *Predición de incendios forestais intencionados: Estudo de series temporais para Galicia e Michigan, USA*
Jeffrey P. Prestemon, USDA Forest Service 20/11/2009

- 14 *El apalancamiento especulativo como fallo de mercado: la burbuja inmobiliaria en la economía española (1998 - 2006)*
Daniel Fuentes Castro, Universidad de Zaragoza 26/11/2009
- 15 *Biotechnology in 2009: questions, challenges and issues*
Daniel Pardo, LEST-CNRS 26/11/2009
- 16 *Journey in biotech, from life sciences to bioindustry*
Daniel Pardo, LEST-CNRS 27/11/2009

XORNADAS E SEMINARIOS

I. *Xornadas sobre Integración e Cooperación en América Latina. Efectos para o mercado de traballo e a distribución da renda*

Santiago de Compostela, 26 e 27 de marzo de 2009
Xornadas celebradas na Sede Fundación Caixa Galicia

Coordinadora:

- Dolores Riveiro García

Organiza:

- Grupo de Análisis e Modelización Económica GAME

Colaboran:

- Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia IDEGA
- CIEF-Fundación Caixa Galicia
- Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Xunta de Galicia
- Dirección Xeral de Cooperación Exterior. Xunta de Galicia
- Cooperación Galega

II. *IV Encuentro de la Red de Economía Ecológica en España*

Santiago de Compostela, 11 e 12 de xuño de 2009

Coordina e organiza

- Xoan R. Doldán García
- Xavier Simón Fernández
- María Luisa Chas Amil
- Rosa María Regueiro Ferreira

Colaboran:

- Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia IDEGA
- Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria
- Facultade de Ciencias Económicas e Empresarias
- Departamento de Economía Cuantitativa

III. *Seminario sobre el nuevo modelo de financiación autonómica*

Santiago de Compostela, 15 de outubro de 2009
Seminario celebrado na Sede Fundación Caixa Galicia

Organiza:

- CIEF- Fundación Caixa Galicia

Colabora:

- Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia IDEGA

IV. VII Xornadas SINDUR: “Da Cidade Dixital á Cidade Aumentada”

Santiago de Compostela, 15 de decembro de 2009
Xornadas celebradas na Aula Seminario do IDEGA-USC

Organiza:

- Gis-t IDEGA

Colabora:

- Departamento de Xeografía. Universidade de Santiago de Compostela
- Consellería de Innovación e Industria. Dirección Xeral de I+D+I
- Ministerio de Educación e Ciencia

PUBLICACIÓNS 2009
INVESTIGADORES DO IDEGA

Equipo realizador: Pousa Hernández, Miguel, Fernández Grela, Manuel e outros

Título: A Economía Galega. Informe 2008

Editorial: Fundación Caixa Galicia

Equipo realizador: Pousa Hernández, Miguel e outros

Título: Informe de conxuntura da economía galega.

Editorial: Fundación Caixa Galicia

Autores: Villasante, S., García-Negro, M.C., Rodríguez Rodríguez, G., Villanueva, M.C., Christensen, V., Sumaila, U.R

Título: A preliminary trophic model of coastal fisheries resources of the Patagonian marine ecosystem

Ref. Revista: Fisheries Centre Research Reports

Editorial: University of British Columbia

Volume: 17 Nº 3

Autores: Carballo Penela, Adolfo; García-Negro, María do Carme; Doménech Quesada, Juan Luís

Título: A Methodological Proposal for Corporate Carbon Footprint and Its Application to a Wine-Producing Company in Galicia, Spain

Ref. Revista: Sustainability

Editorial: Molecular Diversity Preservation International (MDPI)

Volume: 1 Páxinas: inicial: 302 final: 318

Autores: Carballo Penela, Adolfo; García-Negro, María do Carme; Doménech Quesada, Juan Luís

Título: El MC3 una alternativa metodológica para estimar la huella corporativa del carbono (HCC)

Ref. Revista: DELOS. Desarrollo local sostenible

Editorial: Eumed.net

Volume: 2 Nº5 Páxinas: inicial: 1 final: 16

Autora: García-Negro, María do Carme

Título: Economía pesquera

Libro: Economía española

Editorial: McGraw-Hill

Autora: García-Negro, María do Carme

Título: O Fondo Europea da Pesca na nova Política Pesqueira Común

Ref. Libro: I Xornadas de sustentabilidade, pesca responsable e retos do sector pesqueiro galego no século XXI

Editorial: Xunta de Galicia

Páxinas, inicial: 17 final: 44

Autores: García-Negro, M. C., Villasante, S., Carballo Penela, A., Rodríguez Rodríguez, G

Título: Estimating the economic impact of the Prestige oil spill in the Death Coast (NW Spain) fisheries

Ref. Revista: Marine Policy

Editorial: Elsevier

Volume: 33 Páxinas, inicial: 8 final: 23

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Pena-Boquete, Yolanda; Pereira, Xesús

Título: Labour conditions in the Spanish Hotels and Restaurants industry.

Ref. Revista: Tourism Analysis

Volume: 14 Páxinas, inicial: 293 final: 312

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Bande Ramudo, Roberto

Título: Determinantes económicos de la gravedad de los accidentes laborales en Galicia: 1996-2002

Ref. Revista: Revista Universitaria de Ciencias del Trabajo

Volume: 8 Páxinas, inicial: 160 final: 189

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Pena-Boquete, Yolanda, Rey Suárez, Pedro, Riveiro García, Dolores, Pérez Dacal, Diana

Libro: Aplicación de la metodología delphi al estudio del envejecimiento activo

Editorial: Diputación de Pontevedra

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Bande Ramudo, Roberto, Montuenga, Víctor M.

Título: Las tasas de paro regionales españolas: convergencia o polarización

Libro: El mercado de Trabajo en España: Otros aspectos relevantes

Páxinas, inicial: 199 final: 222

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Riveiro García, Dolores

Título: El mercado de trabajo: situación actual

Libro: Población y mercado de trabajo en las provincias de A Coruña y Pontevedra. Situación actual y perspectivas de futuro

Editorial: Diputación de Pontevedra

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Riveiro García, Dolores, Aldrey Vázquez, José A.

Título: Situación actual y evolución demográfica de las provincias de A Coruña y Pontevedra

Libro: Población y mercado de trabajo en las provincias de A Coruña y Pontevedra. Situación actual y perspectivas de futuro

Editorial: Diputación de Pontevedra

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Riveiro García, Dolores, Montuenga, Víctor

Libro: El mercado de trabajo en España: Otros aspectos relevantes

Editorial: Lóstrego

Coordinadores: Fernández Fernández, Melchor, Riveiro García, Dolores

Título: Población y mercado de trabajo en las provincias de A Coruña y Pontevedra. Situación actual y perspectivas de futuro

Editorial: Diputación de Pontevedra

Autores: Fernández Fernández, Melchor, Pena-Boquete, Yolanda; Pereira, Xesús

Título: Unha alternativa para detectar cambios tecnolóxicos na industria turística

Ref. Revista: Revista Galega de Economía

Volume: 18 Páxinas: inicial: 49 final: 70

Autora: Suárez Piñeiro, Ana M^a

Título: "O desenvolvemento territorial dunha cidade con 2.000 anos de historia: Lucus Augusti"

Ref. Revista: Boletín Do Museo Provincial De Lugo

Volume: XIII (2006-2008) Páxinas: inicial: 311 final: 323

Autora: Suárez Piñeiro, Ana M^a

Libro: A Romanización En Galicia

Editorial: Toxosoutos

Autores: Aldrey Vázquez, José Antonio, Vicente Díaz, Jorge

Título: La Galicia de las mil ciudades. Ordenación y funcionalidad de las áreas urbanas gallegas

Libro: Ordenación y gobernanza de las áreas urbanas gallegas.

Editorial: Netbiblo

Páxinas: inicial: 197 final: 253

Autores: Aldrey Vázquez, José Antonio, Lois González, Rubén C., Rodríguez González, Román

Título: Territorial Planning as support for local Development. A methodology applied to Guatemala

Ref. Revista: Rural Studies

Volume: 20 Páxinas: inicial: 27 final: 45

Autores: Aldrey Vázquez, José Antonio, Rodríguez González, Román
Título: Planificación y ordenación territorial en Guatemala: revisión de su marco legal e institucional y propuesta para su mejora y desarrollo
Ref. Revista: Estudio de casos sobre planificación regional. Universitat de Barcelona
Páxinas: inicial: 113 final: 133

Autores: Aldrey Vázquez, José Antonio, Pazos Oton, Miguel
Título: The sustainable management of the city: examples of implementation of Agenda 21 in Spain
Ref. Revista: The Open Urban Studies Journal, 2.
Volume: 2 **Páxinas:** inicial: 124 final: 133

Autor: Aldrey Vázquez, José Antonio
Título: Impacto de la inmigración actual de retorno en la población gallega.
Ref. Revista: La inmigración internacional: motor de cambios sociodemográficos y territoriales.
Editorial: Eunsa
Páxinas: inicial: 67 final: 74

Autores: Aldrey Vázquez, José Antonio, Lois González, Rubén C, López, Alejandro
Título: Proyecciones demográficas y laborales
Libro: Población y mercado de trabajo en las provincias de A Coruña y Pontevedra. Situación actual y perspectivas de futuro
Editorial: Diputación de Pontevedra-Unión Europea. Vigo, 2009, pp.
Páxinas: inicial: 144 final: 166

Autor: Aldrey Vázquez, José Antonio
Título: Implicaciones socioterritoriales de la despoblación en la montaña astur-galaico-leonesa.
Libro: Envejecimiento, despoblación y territorio
Editorial: Universidad de León
Páxinas: inicial: 547 final: 566

Autor: Aldrey Vázquez, José Antonio
Título: La búsqueda de la ciudad ideal en los siglos XIX y XX.
Libro: Urbes Europaeae. Modelos e imaginarios urbanos para el siglo XXI. Paradigmes et imaginaires de la ville pour le XXIe siècle. Topographica. Studien und Texte zu kulturellen Räumen in Europa
Páxinas: inicial: 37 final: 50

Autores: Pazos Otón, Miguel, Lois González, Rubén C.
Título: Nuevas identidades territoriales del presente: una perspectiva desde la Península Ibérica
Editorial: Editorial Biblioteca Nueva
Páginas: inicial: 231 final: 251

Autor: Pazos Otón, Miguel
Título: As áreas metropolitanas en Galicia: aproximación dende a mobilidade, a demografía e a gobernanza
Libro: Áreas metropolitanas galegas,
Editorial: Consellería de Presidencia. Xunta de Galicia
Páginas: inicial: 277 final: 331

Autores: Pazos Otón, Miguel, Lois González, Rubén C., López Silvestre, F.
Título: Dal bosco reale al paesaggio immaginato. Differenze fra realtà territoriale e immaginario sociale nella Galizia contemporanea
Libro: Cartografie Immagini Metafore
Editorial: Longo Editore
Páginas: inicial: 115 final: 130

Autores: Pazos Otón, Miguel, Alonso Logroño, Pilar, Miramontes Carballada, Ángel
Título: La industria textil gallega ante los nuevos desafíos: la importancia de los agentes locales
Libro: Redes socioinstitucionales, estrategias de innovación y desarrollo territorial en España
Editorial: Publicacions de la Universitat de València
Páginas: inicial: 43 final: 66

Autor: Pazos Otón, Miguel
Título: Las políticas de transporte y movilidad en Galicia: Una aproximación desde la gobernanza
Libro: Ordenación y gobernanza de las áreas urbanas gallegas
Editorial: Netbiblo
Páginas: inicial: 257 final: 290

Autores: Pazos Otón, Miguel, López, Lucrezia
Título: La imagen de Santiago de Compostela en el mercado turístico italiano
Ref. Revista: Cuadernos de Turismo, nº 24
Editorial: Universidad de Murcia, Departamento de Geografía
Volume: 24 Páginas: inicial: 65 final: 89

Autores: Pazos Otón, Miguel, Alonso Logroño, Pilar
Título: La movilidad laboral diaria: contrastes territoriales en el Eje Atlántico Gallego

Ref. Revista: Ería

Editorial: Universidad de Oviedo, Departamento de Geografía

Volume: 78-79 Páxinas: inicial: 97 final: 112

Autores: Pazos Otón, Miguel, Paül Carril, Valeriá

Título: O transporte como produto turístico en Galiza: unha análise da oferta actual

Ref. Revista: Revista Galega de Economía

Páxinas: inicial: 21 final: 48

Autores: Pazos Otón, Miguel, Aldrey Vázquez, José Antonio, Santos Solla, Xosé M.

Título: Caso de Estudio. Santiago de Compostela

Editorial: Universitat Oberta de Catalunya

Autores: Pazos Otón, Miguel, López, Lucrezia

Título: La rivalutazione turistica di Santiago de Compostela e del suo Cammino

Editorial: Istituto di Geografia. Università degli Studi di Urbino "Carlo Bo"

Páxinas: inicial: 415 final: 420

Autor: Pazos Otón, Miguel

Título: Infraestructuras e territorio

Editorial: Renova Galiza, Revista de Pensamento Cívico e Estudos Culturais

Volume: 4

Autores: Fernández Prieto, Lorenzo, Domínguez, A., Somoza, A, e Hervella, G.

Título: Los archivos para el estudio de la represión franquista en Galicia. La experiencia del Proxecto de Investigación Interuniversitario

Actas das Xornadas: "As vítimas, os nomes e as voces", Archivo y Memoria. La memoria de los conflictos: legados documentales para la historia,

Páxinas: inicial: 69 final: 83

Autor: Fernández Prieto, Lorenzo

Título: As vítimas, os nomes e as voces: el projecte de creació d'um Arxiu Public de la Memoria

Libro: Fosses comunes i simbologia franquista

Páxinas: inicial: 95 final: 110

Autor: Fernández Prieto, Lorenzo

Libro: Facendo historia con memoria

Editorial: tresCtres editores

Autora: García Vázquez, Yolanda

Título: La ciudad como espectáculo. Marketing territorial, internet y atracción turística en Santiago de Compostela. ¿Éxito o fracaso?

Edita: UOC papers

Autores: Ferrás Sexto, Carlos, García Vázquez, Yolanda

Título: ¿Son las Tecnologías de la Información capaces de cambiar las formas de hacer política? Estudio de casos en Galicia

Revista Electrónica: Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información

Volume: 10. Nº 2.

Autora: Pose García, Mariña

Título: Castaño Collado, Cecilia. La segunda brecha digital

Edita: Biblio 3W

Autores: Ferrás Sexto, Carlos, García Vázquez, Yolanda, Armás Quintá, Francisco, Macía Arce, Xosé Carlos

Título: Alfabetización digital en comunidades marginadas a partir de un SIG. Estudio de caso en Galicia

Edita: Anales de Geografía de la Universidad Complutense

Autor: Macía Arce, Xosé Carlos

Título: Consideraciones teóricas sobre el concepto calidad de vida en la sociedad de la información

Revista Electrónica: Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información

Volume: 10. Nº2

Autores: Ferrás Sexto, Carlos, García Vázquez, Yolanda, Armás Quintá, Francisco, Macía Arce, Xosé Carlos, Posé García, Mariña

Título: Designing an information management web system for the commercialization of agricultural products of family farms

Actas do Congreso: CENTERIS 2009, Conference on Enterprise information Systems

Autor: Ferrás Sexto, Carlos

Título: Suburbanisation tendencies within the context of the new rural society. The case of the Galician countryside, 1970-1991

Revista: Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie

Volume: 2 Nº 57 Páxinas: inicial: 30 final: 45

Autor: Ferrás Sexto, Carlos

Título: Is the counterurbanization process a chaotic concept in academic literature?

Revista: Geographica Pannonica

Volumen: 13, Nº 2 Páxinas: inicial: 53 final: 65

Editores: Lois González, Rubén C., Copeta, Clara

Título: Geografía, paisaje e identidade

Libro: Colección Manuales Universidad

Edita: Biblioteca Nueva

Autores: Lois González, Rubén C., de Torres, M^a P.

Título: A parroquia e a xeografía de Galicia"

Libro: Proxecto Parroquias de Galicia, A parroquia en Galicia. Pasado, presente e futuro.

Edita: Xunta de Galicia

Páxinas: inicial: 30 final: 45

Autor: Lois González, Rubén C.

Título: La geografía y el análisis territorial en España: argumentos para la reflexión

Revista: Boletín de la AGE

Edita: AGE

Volume: 50 Páxinas: inicial: 7 final: 45

Autores: Lois González, Rubén C, Balsa, J.

Título: Changes in the Urban Model of the City of Valencia (Spain): An Analysis from the Point of View of the Published Cartography

Libro: Emerging Urban Transformations: International Conference, Multilayered Cities and Urban Systems

Edita: Urban Geography Commission-International Geographical Union (IGU)

Páxinas: inicial: 109 final: 135

Autores: Lois González, Rubén C. Piñeira Mantiñán, María X.

Título: A universidade galega na segunda metade do século XX: do monopolio compostelán á descentralización

Revista: Revista Galega do Ensino

Volume: 57 Páxinas: inicial: 70 final: 76

**ORZAMENTO E BALANCE
DE SITUACIÓN DO IDEGA**

INGRESOS XESTIÓN-INVESTIGACIÓN

	2008	2009
Remanente Xestión	108.016,69	116.894,23
Remanente Investigación	890.649,31	982.989,77
Universidade de Santiago	7.500,00	6.474,13
Ingresos Producción Científica	10.799,15	10.087,43
Axudas Terceiro Ciclo	7.223,87	2.855,12
Aportacións Xunta de Goberno	3.020,24	3.000,00
Achegas bolsas de Viaxe	2.138,00	2.028,00
Outros Ingresos	354,7	5.638,16
Ingresos Proxectos	15.076,79	0,00
Ingresos de Proxectos	1.272.989,37	1.337.044,17

TOTAL INGRESOS	2.317.768,12	2.467.011,01
-----------------------	---------------------	---------------------

GASTOS XESTIÓN-INVESTIGACIÓN

	2008	2009
Gastos de Proxectos	173.362,18	156.156,52
Material Funxible	11.538,45	7.494,18
Comunicacións	1.452,80	1.734,10
Equipamento	18.579,89	5.728,45
Sesións Científicas, Xornadas e Congresos	1.148,00	1.694,57
Programa Doutoramento	6.157,77	2.617,25
Gastos de persoal	665.499,28	834.806,57
Outros gastos	408.562,87	441.740,82
Remanente a incorporar	1.099.884,00	1.015.038,55

TOTAL GASTOS	2.386.185,24	2.467.011,01
---------------------	---------------------	---------------------